

VI. Doporučené studijní materiály

Překlady pramenů do češtiny a slovenštiny:

al-Džáhiz, *Kniha lakomců (Kitáb al-buchalá')*, Praha: Odeon 1975 (přeložil a úvodní studii napsal Svetozár Pantůček).

Al-Kisái, Abú al-Hasan, *Kniha o počiatku a koncu a rozprávania o prorokoch. Islámské mýty a legendy*, Bratislava: Tatran 1980 (přeložil Ján Pauliny).

al-Mas'údí, Abú al-Hasan 'Alí, *Rýžoviště zlata a doly drahokamů (Murúdz adh-dhahab wa ma'ádin al-džawáhir)*, Praha: Odeon 1983 (přeložil Ivan Hrbek).

Balchí Rúmí, Džaláleddin, *Masnaví*, Praha: Protis 1995 (přeložil Jiří Bečka a Josef Hiršal).

Ghazzálí, Abú Hámid Muhammad, *Zachránce bloudícího*, Praha: Vyšehrad 2005 (přeložil Luboš Kropáček).

Ghazzálí, Abú Hámid Muhammad, *Ghazálího výklenek světel. Osvícení v islámské filosofii*, Praha: Academia 2012 (přeložila a úvodní studii napsala Zora Hesová).

Ibn Battúta, *Cesty po Africe, Asii a Evropě vykonané v letech 1325–1354*, Praha: Státní nakladatelství krásné literatury hudby a umění 1961 (přeložil a úvodní studii napsal Ivan Hrbek).

Ibn Chaldún, *Čas království a říší. Mukaddima*, Praha: Odeon 1972 (přeložil, úvodní studii a komentáře k jednotlivým veršům napsal Ivan Hrbek).

Ibn Challikán, *Zprávy o synoch času*, Bratislava: Tatran 1967 (přeložil Ján Pauliny).

Ibn Ishák, *Život Muhammada Posla Božieho*, (přeložil a úvodní studii napsal Ján Pauliny); 2. vyd. Ibn Ishák, *Život Mohameda, Posla Božieho*, Bratislava: Ústav pre vzťahy štátu a cirkvi 2003.

Ibn Munkiz, Usáma, *Kniha zkušeností arabského bojovníka s křižáky*, Praha: Academia 2009 (1. vyd. Odeon 1971, přeložil a úvodní studii napsal Rudolf Veselý).

Ibn Rušd (Averroes), *Rozhodné pojednání o vztahu náboženství a filosofie*, Praha: Academia 2012 (přeložil a studii napsal Ondřej Beránek).

Ibn Síná, Abú Ali, *Z díla*, Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění 1954 (přeložili Karel Petráček a Věra Stivínová).

Ibn Síná, Abú Ali, *Kniha definic*, Praha: Státní nakladatelství politické literatury 1954 (přeložila Jarmila Štěpková).

Ibn Sírín, Muhammad, *Snár arabských mudrcov. Kniha prvá, Kniha druhá*, Bratislava: Nestor 1996 (přeložil Ján Pauliny).

Ibn Tajmíja, Ahmad, *Wásitské vyznání*, Praha: Academia 2013 (přeložil a studii napsal Pavel Ťupek).

Ibn Tufajl, Abú Bakr, *Živý syn bdícího*, Praha: Státní nakladatelství politické literatury 1957 (přeložil Ivan Hrbek).

Ibn Tufajl, Abú Bakr, *Živý, syn bdícího. Příběh filosofa samouka*, Praha: Academia 2009 (předmluvu a aktualizující komentář napsal Luboš Kropáček).

Izetbegović, Alija, *Islámská deklarace*, El Ittihad el- islami, Muslimská náboženská obec pro Československo (datace neuvedena).

Izetbegović, Alija, *Islám mezi Východem a Západem*, Praha (datace neuvedena).

Korán, Odeon, Praha 1972, další vydání 1991, 2000 (přeložil a obsáhlým úvodem a komentáři opatřil Ivan Hrbek).

Maqrízí, Taqíjuddín Ahmad, *Popsání pozoruhodností Egypta*, Praha: Academia 2012 (přeložil a komentáři opatřil Bronislav Ostřanský).

Pauliny, Ján, *Arabské správy o Slovanoch (9.–12. storočie)*, Bratislava: Veda, Vydavateľstvo SAV 1999.

Qutb, Sajjid, *Milníky na cestě*, Praha: Academia 2013 (přeložil a úvodní studii napsal Miloš Mendel).

Tisíc a jedna noc, Praha: Odeon 1973 (v pěti svazcích, přeložil a komentářem opatřil Felix Tauer).

Židé a Arabové. Dialog idejí a zbraní, Prachatice: Rovina 1992 (přeložil a úvodní studii napsal Miloš Mendel).

Výběr z původní a překladové literatury v češtině a slovenštině:

Armstrongová, Karen, *Dějiny Boha*, Praha: Argo 1996.

Bareš Ladislav – Veselý Rudolf – Gombár, Eduard, *Dějiny Egypta*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny 2009.

Barša, Pavel, *Západ a islamismus. Střet civilizací, nebo dialog kultur?*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 2001.

Bělka, Luboš – Kováč, Milan (eds.), *Normativní a „žití“ náboženství*, Brno: Masarykova univerzita; Bratislava: Chronos 1999.

Beránek, Ondřej – Ťupek, Pavel, *Dvojitá tvář islámské charity*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 2008.

- Beránek, Ondřej, *Ignác Goldziher – vězeň z Budapešti. Život a dílo zakladatele islamologie*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 2010.
- Cook, Michael, *Muhammad*, Praha: Odeon, Argo 1994 (s doslovem Luboše Kropáčka).
- Horváth, Pavol – Kopčan, Vojtech, *Turci na Slovensku*, Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo 1971.
- Eichler, Jan, *Terorismus a války na počátku 21. století*, Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2007.
- Fiala, Petr, Fiala – Hanuš, Jiří – Vybíral, Jan (eds.), *Autorita v abrahamských náboženstvích. Náboženské a politické aspekty autority v judaismu, křesťanství a islámu*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 2004.
- Fukuyama, Francis, *Konec dějin a poslední člověk*, Praha: Rybka Publishers 2002.
- Gombár, Eduard, *Úvod do dějin islámských zemí*, Praha: Najáda 1994.
- Gombár, Eduard, „Alois Musil a jeho role při budování hospodářsko-politických vztahů k arabskému světu“, in: *Alois Musil – český vědec světového jména*, Praha: Nakladatelství Globe Praha 1995.
- Gombár, Eduard, *Moderní dějiny islámských zemí*, Praha: Karolinum 1999.
- Gombár, Eduard, *Dramatický půlměsíc. Sýrie, Libye a Írán v procesu transformace*, Praha: Karolinum 2001.
- Gombár, Eduard, *Kmeny a klany v arabské politice*. Praha: Karolinum 2004.
- Gombár, Eduard, *Kmeny a klany v arabském Maghribu*, Praha: Karolinum 2007.
- Gombár, Eduard – Pecha, Lukáš, *Dějiny Iráku*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny 2013.
- Hanuš, Jiří – Vybíral, Jan (eds.), *Náboženství v globální občanské společnosti*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 2008.
- Hanuš, Milan (ed.), *Máme se bát islámu? Západ a islám*, Praha: Revue Prostor 2006.
- Hobsbawm, Eric J., *Národy a nacionalismus od roku 1780*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 2000.
- Hrbek, Ivan (ed.), *Dějiny Afriky I., II.*, Praha: Svoboda 1966.
- Hrbek, Ivan – Petráček, Karel, *Muhammad*, Praha: Orbis 1967.
- Hroch, Miroslav, *Evropská národní hnutí v 19. století*, Praha: Svoboda 1986.
- Hroch, Miroslav – Hrochová, Věra, *Křižáci v Levantě*, Praha: Mladá fronta 1975.
- Hrochová, Věra, *Křížové výpravy ve světle soudobých kronik*, Praha: Státní pedagogické nakladatelství 1982.
- Huntington, Samuel P., *Střet civilizací. Boj kultur a proměna světového řádu*, Praha: Rypka Publishers 2001.
- Juergensmeyer, Mark, *Teror v mysli Boží. Globální vzestup náboženského násilí*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 2007.

- Kaufmann, Hans, *Maurové a Evropa. Cesty arabské vědy a kultury*, Praha: Panorama 1982.
- Kepel, Gilles, *Boží pomsta. Křesťané, židé a muslimové znovu dobývají svět*, Brno: Atlantis 1996.
- Kepel, Gilles, *Válka v srdci islámu*, Praha: Nakladatelství Karolinum 2006.
- Klapetek, Martin, *Muslimské organizace v Německu, Rakousku a Švýcarsku. Význam náboženství jako identifikačního prvku při integraci do západních společností*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 2011.
- Kopčan, Vojtech – Krajčovičová, Klára, *V tieni polmesiaca*, Martin: Osveta 1983.
- Kopčan, Vojtech, *Turecké nebezpečenstvo a Slovensko*, Bratislava: Veda 1986.
- Kouřilová, Iveta – Mendel, Miloš (eds.), *Cesta k prameni. Fatwy islámských učenců k otázkám všedního dne*, Praha: Orientální ústav AV ČR 2003.
- Kovács, Attila, „Islámští radikálové na internetu“, in: *Nový Orient* 59/1, 2004, 8–11.
- Kovács, Attila, „Virtuální umma: Islám a islámští radikálové v kyberprostoru“, in: *Religio* 9/2001, 181–188.
- Kovács, Attila, *Alláhovi bojovníci, vizuálna kultúra radikálnych islámskych hnutí*, Bratislava: Chronos 2009.
- Kropáček, Luboš, *Duchovní cesty islámu*, Praha: Vyšehrad 1993.
- Kropáček, Luboš, *Islámský fundamentalismus*, Praha: Vyšehrad 1996.
- Kropáček, Luboš, *Blízký východ na přelomu tisíciletí*, Praha: Vyšehrad 1999.
- Kropáček, Luboš – Gombár, Eduard – Marková, Dagmar – Obuchová, Eubica, *Variace na Korán. Islám v diaspoře*, Praha: Orientální ústav AV ČR 1999.
- Kropáček, Luboš, *Islám a Západ. Historická paměť a současná krize*, Praha: Vyšehrad 2002.
- Kropáček, Luboš, *Súfismus. Dějiny islámské mystiky*, Praha: Vyšehrad 2008.
- Küng, Hans – van Ess, Josef, *Křesťanství a islám*, Praha: Vyšehrad 1998.
- Lewis, Bernard, *Dějiny Blízkého východu*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny 1996.
- Lewis, Bernard, *Kde se stala chyba? Vliv Západu na Střední východ a jeho následná odpověď*, Praha: Volvox Globator 2003.
- Mendel, Miloš, „Normativní a ‚žitá‘ víra v klasickém islámu“, in: Bělka, Luboš – Kováč, Milan (eds.), *Normativní a žité náboženství*, Brno: Masarykova univerzita – Bratislava: Chronos 1999, 103–114.
- Mendel, Miloš, *Náboženství v boji o Palestinu. Judaismus, islám a křesťanství jako ideologie etnického konfliktu*, Brno: Atlantis 2000.
- Mendel, Miloš, *Hidžra. Náboženská emigrace v dějinách islámských zemí*, Praha: Orientální ústav AV ČR 2006.

- Mendel, Miloš – Ostřanský, Bronislav – Rataj, Tomáš, *Islám v srdci Evropy. Vlivy islámské civilizace na dějiny a současnost českých zemí*, Praha: Academia 2007.
- Mendel, Miloš, „Občanská společnost v islámských zemích – nereálná představa“, in: Hanuš, Jiří – Vybíral, Jan (eds.), *Náboženství v globální občanské společnosti*, Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury 2008, 33–41.
- Mendel, Miloš, *S puškou a Koránem. Pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*, Praha: Orientální ústav AV ČR 2008.
- Mendel, Miloš, *Džihád. Islámské koncepte šíření víry*, Brno: 2. vydání, Atlantis, 2010.
- Mendel, Miloš, „Srdcem i mečem. Súfijské pojetí džihádu“, in: Deák, Dušan – Pirický, Gabriel – Slobodník, Martin, *Súčasná podoba súfizmu. Od Balkánu po Čínu*, Bratislava: Univerzita Komenského 2010, 23–72.
- Mendel, Miloš, *Víno a vinařství v dějinách islámu*, Praha: Orientální ústav AV ČR 2010.
- Moscato, Sabatino, *Staré semitské civilizace*, Praha: Odeon 1969.
- Muzikář, Josef (ed.), *Zápas o novodobý stát v islámském světě. Od mešity k parlamentu*, Praha: Academia 1989.
- Oliverius, Jaroslav, *Svět klasické arabské literatury*, Brno: Atlantis 1995.
- Oliverius, Jaroslav, *Moderní literatury arabského východu*, Praha: Univerzita Karlova 1995.
- Ostřanský, Bronislav, *Dokonalý člověk a jeho svět v zrcadle islámské mystiky*, Praha: Orientální ústav AV ČR 2004.
- Ostřanský, Bronislav, *Malá encyklopedie islámu a muslimské společnosti*, Praha: Libri 2009.
- Palmer, Alan, *Úpadek a pád osmanské říše*, Praha: Panevropa Praha 1996.
- Pavlincová, Helena – Horyna, Břetislav (eds.), *Judaismus, křesťanství, islám*, Olomouc: Nakladatelství Olomouc 2003.
- Petráček, Karel, *Islám a obraty času*, Praha: Svoboda 1969.
- Rataj, Tomáš, *České země ve stínu pŕlměsíce. Obraz Turka v raně novověké literatuře z Českých zemí*, Praha: Scriptorium 2002.
- Runciman, Steven, *Pád Cařihradu*, Praha: Epocha 2003 (1. vydání Mladá fronta 1970).
- Said, Edward W., *Orientalismus. Západní koncepte Orientu*, Praha: Paseka 2008.
- Tauer, Felix, *Svět islámu. Jeho dějiny a kultura*, Praha: Vyšehrad 1984, 2. vydání 2006.
- Schulze, Reinhard, *Dějiny islámského světa ve 20. století*, Brno: Atlantis 2007.
- Sorby, Karol, *Egypt. Obdobie politickej anarchie (1801–1805)*, Bratislava: Veda 2003.
- Sorby, Karol, *Suez 1956. Súmraak tradičného kolonializmu na Blízkom východe*, Bratislava: Veda 2003.
- Střet civilizací? Dominance Západu nebo dialog světových kultur*, Praha: Evropský literární klub 2002.

Veselý, Rudolf, *Úvod do studia dějin zemí Předního východu. Pomocné vědy historické*, Praha: skripta FF UK 1988.

Veselý, Rudolf, *Přehled politických a kulturních dějin islámských zemí*, Praha: skripta FF UK 1971, 2. vydání 1991.

Wanner, Jan, *Bitva o Suez. Studená válka, druhý arabsko-izraelský konflikt a britsko-francouzská intervence v Egyptě*, Praha: Libri 2006.

Wanner, Jan, *Krvavý zrod moderního Turecka. Ankara mezi Londýnem a Moskvou*, Praha: Libri 2009.

Wanner, Jan, *Ve stínu studené války. Střední východ v letech Eisenhowerovy doktríny 1956–1960*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny 2011.

Weber, Max, *Sociologie náboženství*, Praha: Vyšehrad 1998.

Wheatcroft, Andrew, *Nepřítel před branami. Habsburkové a Osmané v bitvě o Evropu*, Praha: Slovart s. r. o. 2010.

Výběr z literatury v jiných jazycích:

Abun-Nasr, Jamil M., *A History of the Maghrib in the Islamic Period*, Cambridge. New York, Melbourne 1987.

Appleby, R. S. - Marty, M. E. (eds.), *Fundamentalisms Observed I.*, Chicago - London 1991.

Asseburg, Muriel (Hrsg.), *Proteste, Aufstände und Regimewandel in der arabischen Welt*, SWP-Studie, Bonn 2011.

Avrasimova, N. M., *Džichad v koncepcijach antikoloniálníchдвиženij v musul'manskich stranach 19. i pervoj poloviny 20. veka*, St. Petěrburg 1991.

Bailey, Betty Jane – Bailey, J. Martin, *Who Are the Christians in the Middle East?*, Michigan: Cambridge University Press 2003.

Bieber, Florian, *Bosnien-Herzegowina und der Libanon im Vergleich. Historische Entwicklung und Politisches System vor dem Bürgerkrieg*, Sinzheim Verlag 1999.

Bin Sayeed, Khalid, *Western Dominance and Political Islam. Challenge and Response*, New York 1995.

Bourdieu, Pierre, *Language and Symbolic Power*, Cambridge University Press 1992.

Cook, David, *Understanding Jihad*, Los Angeles: Berkeley University Press 2005.

Cook, Michael, *Commanding Right and Forbidding Wrong in Islamic Thought*, Cambridge: Cambridge University Press 2000.

Curtis, Michael (ed.), *Religion and Politics in the Middle East*, New York: Westview Press 1981.

Damir-Geilsdorf, Sabine, *Herrschaft und Gesellschaft. Der islamische Wegbereiter Sayyid Qutb und seine Rezeption*, Würzburg: W. Ergon Verlag 2003.

- Dessouki, Hilal Ali E., „The Impact of Islamism on the Arab System“, in: Guazzone, Laura, *The Islamist Dilemma. The Political Role of Islamist Movements in the Contemporary Arab World*, Berkshire 1995, 247–264.
- Eickelman, Dale F. – Piscatori, James, *Muslim Politics*, Princeton University Press 1996.
- Enayat, Hamid, *Politics in Islam. Shi‘i Political and Legal Theory*, Berkeley: University of California 1988.
- Gellner, Ernest, *Postmodernism, Reason and Religion*, London – New York: Routledge 1992.
- Gerges, Fawza, *America and Political Islam. Clash of Cultures or Clash of Interests?*, Cambridge University Press 1999.
- Guenema, Nemat, *The Jihad‘: An Islamic Alternative in Egypt*, Cairo: The American University in Cairo 1985.
- Haarmann, Ulrich (Hrsg.), *Geschichte der arabischen Welt*, München: Verlag C. H. Beck 1987.
- Halm, Heinz, *Die Schia*, Darmstadt: Holzer GmbH 1988.
- Heine, Peter (und Kol.), *Islamismus. Texten zur Inneren Sicherheit*, Bundesministerium des Innern, Berlin: (Referat P II. 1, Zentrum Alt-Moabit) 2003.
- Hourani, Albert, *Arabic Thought in the Liberal Age 1798–1939*, Oxford: Oxford University Press 1970.
- Hoyland, Robert G., *Arabia and the Arabs. From the Bronze Age to the coming of Islam*. London, New York: Routledge 2002.
- Huntington, Samuel, „Clash of Civilisations?“, in: *Foreign Affairs*, Vol. 72/3, 1993, 22–49.
- Saad Eddin, Ibrahim, „Anatomy of Egypt’s Militant Islamic Groups. Methodological Notes and Preliminary Findings“, in: *International Journal of Middle Eastern Studies* 12/1980.
- Saad Eddin, Ibrahim, *Egypt, Islam and Democracy. Twelve Critical Essays*, Cairo: American University in Cairo 1996.
- Juergensmeyer, Mark, *The New Cold War? Religious Nationalism Confronts the Secular State*, Berkeley: University of California 1994.
- Kepel, Gilles, *The Prophet and Pharaoh. Muslim Extremism in Egypt*, London: Al Saqi Books 1984.
- Khatib, Lima, *Image Politics in the Middle East. The Role of the Visual in Political Struggle*, London – New York: I.B. Tauris 2013.
- Kogelmann, Franz, *Die Islamisten Ägyptens in der Regierungszeit von Anwar as-Sadat (1970–1981)*, Berlin: Klaus Schwarz Verlag 1994.
- Krämer, Gudrun, *Gottes Staat als Republik. Reflexionen zeitgenössischer Muslime zu Islam, Menschenrechten und Demokratie*, Baden-Baden 1999.
- Landau, Jacob M., *The Politics of Pan-Islam*, Oxford: Clarendon Press 1990.

- Lewis, Bernard, *Political Language of Islam*, Oxford: Oxford University Press 1988.
- Lewis, Bernard, *The Crisis of Islam. Holy War and Unholy Terror*, London: Orion Books Ltd. 2003.
- Lapidus, Ira, *A History of Islamic Societies*, Cambridge: Cambridge University Press 1988.
- Maalouf, Amin, *Crusades Through Arab Eyes*, London: Al Saqi Books 1984.
- Mansfield, Peter, *A History of the Middle East*, London: Penguin Books 2003.
- Melling, Philip, *Fundamentalism in America. Millennialism, Identity and Militant Religion*, Edinburgh University Press 2001.
- Naumkin, Vitalij V., „Islamskij radikalizm v zerkale novych koncepcij i podchodov“, in: *Vostok-Oriens* 1/2006, Moskva, 3–25.
- Norris, Pipa – Inglehart, Ronald, *Sacred and Secular. Religion and Politics Worldwide*, Cambridge: Cambridge University Press 2004.
- Norton, Augustus Richard, *Civil Society in the Middle East*, Leiden: E. J. Brill 1995.
- Oganesjan, N. O. (ed.), *Islam v političeskoj žizni stran sovremennogo Bližněgo i Sredněgo vostoka*, Jerevan 1986.
- Öztürk, Asiye – Kartal, Zerrin, *Arabische Zeitenwende. Aufstand und Revolution in der arabischen Welt*, Bonn: Bundeszentrale für politische Bildung 2012.
- Phipps, William E., *Muhammad and Jesus. A Comparison of the Prophets and Their Teachings*, London: SCM Press Ltd. 1996.
- Piscatori, James, *Muslim Politics*, Princeton Univ. Press 1996.
- Prigarina, N. I. (ed.), *Sufizm v kontekste musulmanskoj kultury*, Moskva: Nauka 1989.
- Roberson, B. A., (ed.), *Shaping the Current Islamic Reformation*, London – Portland 2003.
- Olivier, Roy, *The Failure of Political Islam*, vydané poprvé v roce 1992, angl. Cambridge – Harvard Univ. Press 1995.
- Roy, Olivier, *Globalised Islam. The Search for a New Ummah*, London: Routledge 2004.
- Roy, Olivier, *Secularism Confronts Islam*, New York: Columbia University Press 2007.
- Günter, Schlee, *How Enemies Are Made. Towards a Theory of Ethnic and Religious Conflicts*, New York – Oxford: Berghahn Books 2008.
- Suleiman, Yasir, *A War of Words. Language and Conflict in the Middle East*, Cambridge: Cambridge University Press 2004.
- Taji-Farouki, Suha – Nafi, Basheer M. (eds.), *Islamic Thought in the Twentieth Century*, London: Salem Rd. – New York: St. Martin's Press 2004.
- Trimingham, J. Spencer, *The Sufi Orders in Islam*, Oxford: Oxford University Press 1971.
- Tamadonfar, Mehran, *The Islamic Polity and Political Leadership. Fundamentalism, Sectarianism and Pragmatism*, San Francisco, London 1989.

